

Ak.
Forsl. bok
Härnmarbunden s.m
S: 1629

2512

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Oppsl. Ernst Petersen 1
Bei. Förs. Pers m
f. 1840 i Härnmarbunden

Sägnen om fätten Finn

Fätten Finn had gjort
opp kontrakt med en man, at han skulle
bygga Lunds domkyrka. Som betalning
skulle Finn ha mannen hjärteblod
eller sot ur mäne.

När det så led mot tiden, då Finn skulle
ha sin betalning, blev mannen oskik.
Då gick en dag hans hustru ut i backen
lade sig där! När hon kom dit ut, hörde
hon ett barn, som skrek och en pojke sjöng:

"Vässa lulle liden tjing,
i morgon kommer Finn, far din
med manens hjärteblod

Sägnen om fätten Finn

2512

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2

eller sol å måne

Kvinnan blev glad, när hon hörde detta,
och gick genast ut och berättade det för
mannen. Mannen blev glad, när fick reda
på jätten namn, för det var också be-
stämt, att om mannen kunde ta reda
på jätten namn, skulle han bli fri
från betalning. Där efter, då kyr-
kan skulle bli färdig, gick mannen
dit. Jätten höll då på med att sätta
in den sista stenen. Då skrek mannen
till horret: "Fing, Fing, sätt den stenen
bättor ing."

När jätten hörde detta, blev han så arg
över att mannen fått reda på hans namn
och han gjorde så gick miste om be-

2512

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

3

förlingen, att för mer avskelle vänta
kyrkan, men detta tog på hatt på kraf-
terna, att han stötade och dog.

(Sagessmannen har hört sagnen i sitt
förfäderhem, men aldrig läst någon uppteckning
av densamma)

Skane
Posta

Hägerstens
Hammarlunda
regd. 1829

Järnekast

Ytterst av Järnleksklin.
Sej ut från Torsås
Född 1820 i Hammarlunda

Jättekasten

I Harlösa präst. mot Harlösa K:a

och Stanneborg

gårdsträdgård låg förr en storsten. Den
skulle vara kastad dit av jätten i Rome.
lekskint, som inte kunde åta hörna Harlösa
plattor prins.

På Stanneborgs ägor
(Hammarlunda s:n) låg också förr en sten,
som är bortsprängd nu. Åren den var
kastad av kullen på Ronnelekskint;
antagligen mot Hammarlund kyrka

Skåne

Frosta hä.

Härnösands socken

1929

2512 Uppgård, Frosta hä. daterad 1840

5

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Per. förf. Perseus

Författningsår 1840 i Härnösand

Spelmannen och trollen.

Spelmannen och

Mellan Karbörta och

trollen

Viken låg förr en backe med gravar i
("Grevé Skalle"?). En gång när en
spelman kom fram ur "julastua"; såg han
backen upplyft och upplyst. Trollen
hade "kalasch" och dansade därinne.

Spelmannen tog då och gick ner i
hållet under backen och sätte sig där
på en sten och började att spela.

Och trollen dansade. När han plutat,
kom de fram för att ge honom spelmanns-
pångar. Ibland satte då fram sin hatt
och trollen lade pångarna i den.

Så fortatte de att dansa, tills klockan var
två ellitie på morgonen. Då samlade
bara härligheten ihop. Det blev alltdeles
lyst och spelarramen satte där prinsen.
Men hattens med prinsessorna stod över.

Skåne
Frosta
Hammarlunda uppt. 1929

Uppt.
Bör. Ernst Andersson
Berättare Jöns Persson
född 1840 i Hammarlunda

Sägner om Trolle-Ljungby horn

I Trolle-Ljungby hade trollen
en gång fått. En drängen från gården
kom ridande dit. Trollen ville lyfta
på honom. De räckte honom ett horn
med en dryck. Men drängen ville inte
dricka det utan hälde ut det. Sed
på droppar kom poi ländens på brösten
och där gick både skinn och kött av.
Då tänkte drängen det var bäst att rida
hem. Då var där någon som riskade
till honom: "Rid på åkern den ärla,
såh ej på vägen den härda".
Drängen lydde rädet och red hem över
plöjningen. Så fick han förspräng,

Sägner om Trolle-
Ljungby horn.

för pippningarna måste springa längs
farorna.

Sedan trollen förlorat hornet,
leter de spridda alla förlorade sin väkt.

(Denna sagan berättade skräddaren och plommakaren
berätta i min barndom, när de gick från ställe
till ställe.)

Skogsmuan

Skognuvan

Skogsmuan gick ofta in Besök i gårdarna
för folket i gårdarna för att "junka" sig.
Men hon ville aldrig visa ryggen för folk,
för då säg hon ut som ett "bagetru"

I min barndom be-
rättsde man, att man sett skogsmuan ligga ligga och sola sig
och sola sig i Utteröds skog (Bammar-
hunda pin)

Ofta narrade skogsmuan Locha folk vilse
folke, så att de gick nöse.

Ett gång hade man gjort sägen om skognuvan
upp en koleld i skogen. Då kom skog.
Skogens arka fram för att "junka" sig.

Folket, som satt runt omkring elden, började
da att skoja med hemme och frågade hemme:

"Vilket hästlag är det varmaste?" Skog-
mannen sa' då, att det var hassel. En
spjutare tog då en hasselknut, som det
var eld i och körde till skogmannen.

Han gav sig till att skrika och sprang in i
skogen. Totsamma började det att
brusa i skogen och att knakaer i grenarna.

Och där blev ett brak, för skagmannen
kom med en stor gren i högska hugg.

Folket sprang hem åt, det varsta de
kunde. Just som de hade kommit inman-
för porten och stängt till den, slog skag-
mannen grenen mot porten, så att den vistau
häl pi att krossas.

Hans LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINDESÄRKIV
Frosta bd.
Södermanlands pr.

2512. ^{Utgått av} Ernst Anderssons: 1929.
11

Odins jakt

Odins jakt

Man kunde ibland
sent om kvällarna höra ett konstigt
ljud i luften. Det hördes som när
hundar gnäller. Man blev rädd, när
man hörde det. Det var "Noens
songa", sa' man.

Bäckahästen

Rid molledammen
här i Stogtorps skelle bäckahästen ha
visat sig. Där gick han en gång ad be-
läde på brållt, att del pågar sprang bort
till horion. Som pågar är glada för att
rida, tog den ene efter den andre och
hoppade upp på hästens rygg. Men
rädd som det var tog hästen ett skutt
ut i dammen och innan de visste
ordet av "dask" de i vattnet och bäck-
hästen försvar.

Man sa, att bäckahästen, gick
in i det litet hus, som låg vid bäcken,

Bäckahästen

Lockar pågar att rida
på sig

Går in i förtugan

som rinner genom Flagstorp. Där bodde
ett par gamla köningar, och de sålade
om att de hörde, hur bäckahästen kom
in i förtugan.

Skäne
Fresta
Länsmarknaden
Maj 1921
Gastabloss

Yngt. Fredriksson
Bör förs Braem
Född 1840 i Härnösand

Gastabloss

Gastabloss brukade man

otta se förr i världen. I min barndom
hände det ofta, att farom kräckarna kom
in och sa: "Där en gast ute;" och alla
skulle ut och se. Vid bäckan vid Stug-
torp såg man ofta gastabloss.

Man sa', att gastabloss var lant. Gastabloss = lantmåttare
måttare, som mått fel, medan de lev- som gick igen
de, men som sen måtti springa ut
staka ut, vad de mått fel. De sprang
väldigt fort

Nystan

De gamla berättade

att de sätta nystan komma pul-
lande. Sedan nystan såg man för-
skrik vid Tordöön men då bruka-
de åskan alltid slå ner i dem.

Därför säger man, att man inte finns
kvar mer, för åskan har slagit
ihjäl dem!

Nystan

2512 Uppsl. Ernst Lundström.

16

Skåne

Finska fd

Härnösandens förs.

1929

Spelemannen som spelade på kyrktrappan

Spelemannen som spe-

lade på kyrktrappan

Kom från en "julastua", där man haft
julalekar, tog och satt sig på kyrko-
trappan och började att spela. Men det

var inte bättre än att rött som det var
tog någon och slängde honom bort.

Förstgårdens "medöngakorra": Vem det
var som slängde honom dit, visste han
inte. Någon människa kunde det väl
inte veta

Kloka gummor

I min barndom

levde en klok gurmma i "Flissagra" i Silvåkra, som många föchte. Jag har själv varit hos henne. För det mesta hand man sagt om den snyka hemmen, som man sedan hörde med att seväde henne och sin kon sett på detta ordförande hon. För sitt berövade brukade hon ta 25 öre.

Kloka gummor

Den kloka i Silvåkra

"Der Märtenschan"

Per Märtenskan

Hammarlanda söktes också mycket. Hon levde i mina yngre år. Till henne skulle man alltid gå på fort det var näst som faddeo!

I Gunnars (Härjös) Dräffan

var en klok kvinna, som kallades
mor Träff eller Träffan. Hon bodde i
det s. k. Träffahuset (nu kallat Mossahus)
om man band ett band om den sjukse,
skulle hon kunna se vad som fanns.
Till slut kom hon i fångstret, för att hon
hade fördrivit foster.

Åsumspågen

Åsumspågen

Åsumspågen var den
så många som sökte att de fick vänta där
flera dagar innan de fick träffa honom.

Tid slut tyckte länsmannen det gick kraftigt i hästarna.
för långt, så han kom för att se honom.
Åsumspågen följde tilligt med, men när
han hade satt sig upp i vagnen och man
skulle köra ville hästarna inte gå ur
stället. De gick inte, förrän länsmannen
släppte Åsumspågen igen.

Man sa, att Åsumspågen kunde se
på folk, vad de tänkte till hur det säg
at hemma hos dem.

Det var inte alla som trodde på

Tankeläsare

FOLKLIGT DITTAKIV
Åsimspågen. Mor Ola Pers i Lillaröd
(Hammarklunda) såkte horron, men när hon
väntat där i fyra dagar och ändå inte bli-
vit insläppt till horron, tyckte hon det
var skoj att sammansätta sitt sätt: Ja, jag
säger ingen tro för den usla mänskan,
utan jag ger i hund namn hem". Hon
blev bra, när hon kom hem.

Maran

Man talade förr ofta
om att personer blev ridna av maran
Man sa; att hon satte sig på munnen,
på den så att de inte kunde andas,
utan hälla på att krävas.

Om hästar angrep maran. På
dem brukade hon gläta oranen.

Moren kunde ha "vultt" (vällat), Haren kunde bli mara
att en för blev mara. Om moren, var
hon var havande, kröp igenom en "fölaham"
(fölets födelskonna) för att slippa födslo-
plågorna, kom barnet som hon födde,
att bli mara, om det var en fös, varuh
om det var en pojg. Man hade nioon

Maran

Ridas av maran

LUNDSS. MUSEI

2512

23

gång hittat en torr "fältham" i skogen
och därfor trodde man att kivinoma
brukade göra detta.

Sägner om Härjöa kyrkklockorSägner om HärjöaKyrkklockan

Av Härjöa båda kyrkklockor är den ena gjuten i Köpenhamn,
den andra i Sverige (Skåne?). Den
svenske klockgjutaren hade lagt på mycket
silver i sin klocka att den hördes ända
till Köpenhamn. När den danska
klockgjutaren hörde klockan blev han
arg och reste över till Skåne. Han
träffade den svenska klockgjutaren
vid Glisarp i Hammarlanda och
här ställde han slyjål honom. Här
lägg ända in i min dit åtrivande eft
stennöse och eftersom där var ett mord be-
gångat, skulle var och en som gick förbi

LUNDs UNIVERSITET
FOLKMINDEBARKEN

2512

25

Kosta dit misteri eller dyfikt

Hfr. Bengt Jönsson, Härja
Anna Jönsson, - - -, nvl.

Hammarlunda kyrka

Hammarlunda kyrka

Hammarlunda kyr. statt sen synsafoden
ka, berättad man, skulle ha stått sén
synsafoden.

Hon kunde också bota Bota sjukdomar
frí sjukdomar. Under min mäglom och
ända ni i mina mammae var det
många som velfärdade dit midsors -
mäglor. För att få bot frí sjukdomar
skulle de då vid solnedgången gå till
gångens rumt på sart håll. Där skulle
man offra till kyrkan. För i tiden
"prega" "(staka) man på ungarna in ge -
norn nyckelhålet i kyrkedörren,

men på sista tiden stod där en fattig-
stock vid dörren och i denna stoppa-
de man pångerna.

Skollärare Ekander i Hammarklunda,
som tyckte att detta var vidskepselse, brakade
"köra" bort dem, som kom för att gi
primitivt kyrkan. Denna gjorde, att den var
där inte många som tog dit.

LUNDs UNIVERSITETs
FOLKTRADITIONSAKIV

Sjukdomar

"Svingesjukan." Då man "svinge sjukan" hade "svingesjukan", färdes man bort. För att bli fri från den, brukade många till en klok kvinna för att bli "målt".

Sjukdomar

Tikar

På söndagsafternmid-

dagarna brukade i min vugdon vugdorner
"Sankta" sig på gatan i Slagstorp,
ungefärlig vid nuvarande skolan. Här lekte man.

En vanliglek bland drängarna var "picka
fyrka". Man hade då en lämpligen stor
stor blykula, en s.k. "picketekula". Man
hade en "rölebel" (:) en tjock prång, som
man på ett avstånd av ungefärlig 10 al-
mar skulle kasta mot kulan som
läg på marken. Den som kunde träffa
kulans eller kom närmast kulans, blev
"fyr". Sedan alla kastat, fick de satsa
var sin prång. Dessa prångar styrde -

Lekar

des nöpp i en hög. Den som blivit "fyr," fick
mö kasta pulan mot högen. De pojkar,
som vände sig, fick han. Så fick han
fortsätta att kasta pulan, tills ingen pojk
vände sig mer. Sen fick den, som var närmast
efter "fyr," kasta och så fortsatte
man, tills alla pojkar hade vändt sig.
Sen började man po nytt igen.

Spela "tilla". Drängarna delade sig i två lag. Man hade "prund tillor"
(mrg. 10 cm. i diam.), som kastades längs vägen
mellan lagarna. Man hade kajsporar att "gna"
tillan med, ja, ibland hände det att när
man blev riktigt svag, man tog rockana
av sig för att inte tillan skulle komma
frös. Det lag, som inte lyckades "gna"
tillan, fick rygga tillbaka till den plats,
där tillan stannat. Det andra

laget fick gå från ~~gå~~^{gå} hans motvarande
stycke! Nästa gång kunde det hända, att
det var det andas laget som inte kunde
häjda trillan. Det lag, som när man slu-
tade, hade vikit tillbaka från den plats,
det hade, när spelet började, haft förlorat.
Vi skulle bjudna det segrande laget på
kaffe, som man sen gick in i magen av
gårdarna och kallte.

31

Ånkeleken ("änteleken"). Påga att Ånkeleken
före stod par om par i rad efter varan-
dra. Främst stod "äukar". Hon skrek:
"Jag fruser för första(?) paret," varför
det första paret sprang fram. Hon skulle
nu söka länga pryken. Lyckades detta.
Hon den lösen, som ställt bedömt honom, att

---

* Om hon brukar poppa så, var dagesmannen ej frestkunlig
såker på.

Nästa gång stå som änta o. s. v.

Ett vanlig lek bland förrna var "sko
hår". De satte sig i en ring på grönningen. "Sko hår"
Ett taffla gick fram, utan att den, som "stod,"
skulle se, vem den var hos. Lyckades hon gissa
på, hon skulle nämligen gissa hos vem
tafflan var, fick den, hos vilken tafflan
var, ge prant. För att förvilia den som
gissade, brukade alla skrika "sko hår".

LUND'S UNIVERSITET'S
FOLKMINNESARKIV

2512

Uppförskrat efter
Jöns Cedergren,
Slogstorp, Löberöd.

av Ernst Andersson
Sommar 1929
53 sid.

Sla° katten ur tunnan.

Sla° katten ur tunnan

I Hammarlund
brukade man för ungefar sjuttio år sedan
påtals fastlagsmåndag vid Flämeborg
för att sla° katten ur tunnan. Om det var
en riktig katt, man hadd i tunnan, minns
jag inte, men jag dor det. Den som kunde
sla° ihu tunnan, så att katten kom ut,
blev "Kungen". Han hade dor att välja vem han
ville av Töserna sju drottning. Vanligtvis valde
han en priga. Töserna tyckede inte om att
 bli "drottning", men den som "Kungen" valde
var tingen att bli det. — Detta gjorde
man — dor jag — på förmiddagen. På

LUND'S UNIVERSITETTS
FOLKMINNESARKIV

2512

35

aftermiddagen har man på kaféet

2512

Blåkullafärd

Blåkullafärder

Skärtorsdagskväll

skulle häxorna fara till Blåkulla. De resde färden till Blåkulla.
då på en "gresla" och för upp genom skor-
stenen. De skulle härvid smöja "greslan"
med någon sorts olja och säga: "Råtts
opp och inga ståns inrod."

Ten som frunderat på att försöka hur det
gick till, tog en kalk och smorde den
och fäste sig sen på den och sa: "Råtts upp
och alla ståns inrod." Han fick li sitta
i skorstenen hela natten och rida fram
den ena bilden till den andra.

När häxorna komma till Blåkulla Besöket i Blåkulla

Bleb de där bjuda på "kalasdi"

Långfredagsmorgon kom de igen. Hemfärden
då komde man skjuta dem, om man ville.
En man tog hål på taket, och ställde
sig utanför och sa', att ja många troll-
frackor, som kom där förbi, skulle in och
mjälka tjuren. Detta gjorde de också.

Pollyackorna skulle komma till visst slags
mjölkning, som de lärde sig i Blåkulla.

De som varit i Blåkulla, skulle långfredagskyrkbesöket långfre-
dagen gå i kyrkan. Min mor berätta-
de, att hennes morbror en långfredag
stod utanför kyrkan och skattade,
därför att han såg in kvinnan komma
med en mjölkbyssa på huvudet. Och
föinstot då, att hon varit i Blåkulla.

Han blev sen alldeles itubuten
kraspen att komma sig aldrig mer.

Hemma brukade man alltid skyddsmedel mot häxor
lägga stål i "fä"-bonkarna" och på götbel-
högen, annars kunde häxorna ta bort
kraften. Då götbelhögen lade man van-
ligen en gammal "le" (ie). Hos Rita -
des alltid att hitta på dörrarna och
krita. Här har jag hörat många dörrar.
Var jätter var teter.

Skare
Vil Torsla
Lag Hammarlunda
Gud 1889
Sjunga maj:

2512

Pjotta Hedström
Per Jonz Petersen
född 1840. Sjunga maj

Jag minns, att när jag
var ungefar tio år gammal gick drängarna i
Slagstorp omkring och sjöng maj. I Slag-
storp gick det lag och i Hammarlunda etc
lag. De gjorde detta på kvällen valborgaf-
ton. De hade kvistor med sig, som de sätte i
taket. Vad de sjöng minns jag inte.

PingstgillePingstgille.

Pingstdagene och Annadagen hadd dränger och pojkor i "Flögelsjörs" pingstgille. Mågor dag före pingst gick fram. Förberedelsen dränger omkring med korg för att samla ihop matvaror till gillet. Det var en s.k. phäppskorg man hade. Det var en korg gjord av snodd langhalm, som bands samman med "vigran". I botten had man bundit fast kärppor, för att den skulle bli stark. Handtagen utgjordes av hasselkärppar. — Drängarna gick till de ställen, där man foint varit och sjungit maj. De brukade att få lammvalår, ägg och fläsk. Hålland fikte dock också böns.

Det kunde hänta att man också bjöd hushållarna på gillet, i synnerhet från de ställen, där man fått mycket.

Gillet hölls på olika gårdar olika år.

Gillet började vid middags tid på pingstdagar. Vid matlagringen bjöpte givor från de andra ställena också till.

På eftermiddagen började dansen. Man dansade efter musik av fiol och klarinett. Innan mydons brukade man ha sown spelmannen Lars Svensson och Jöns Svensson från Holmby, och Jöns Svenssons son "Sven Spelman". Man dansade mals, kadrill, polka, polska, masurka och "polkett".

Efter kvällsmaten gick man omkring Traktering och "matar" och spenderade, för att man inte skulle bli hungrig. Dansen varade mån-

LUNDS
FOLKLIC

2512

42

bijes hela natten och

På förra påt fortsatte man gillet
på Annandagen.

Slogstorps bySlogstorps by

Av Slogstorps by (ibland. Byns läge
markörda s:n) låg före "utbyggningen"
en del norr om bäcken på en del öster
om skolan. Här har man kunnat se
marken efter "stråden" vid gårdsplatser.

Flera av de gamla husen, namn på hasen
som jag minns från min barndom, men
som nu är rivna, hade namn. Ta kallades ett
hus som låg norr om dammen nere vid
bäcken för "Dammhäused", ett annat
kallades för "Dyphäusid". Det senare
läg nästan ingjort i en backe öster om
byn, som kallades för "Dyred".

Möller i Slogstorp

Möller i Slogstorp

I Slogstorp (Hässleholm)

bunda sin) finns för två vattennmöllor. Den
andra låg mitt emot var gårds på Slogstorp x:s 3
Den är meriven nu. Den andra finns
kvar, men en holländsk väderkvarn ^{har} byggts över
vattenmöllet (se foto!). Huset som byggts
sits nere om kvarnen, har Löberödsgården byggt.

För åren väderkvarna kom
sju, när det inte fanns något vatten i bäckar,
fick man komma till Orågon mölla vid "Lydde" / Lödde-i
= Kävlingeån). När mossarna brjade uttikas, kom
väderkvarnarna här. Den första väderkvarn, jag minns,
var en stulbarnmölla i Tångstrås.

Särdens n:o 7 Slogstorps (Hammarlunda s:n)

Särdens n:o 7 Slogstorps

I mitt hem på Slogstorps

n:o 7 var under min barndom röredningar
på.

"Huelängan". Här man från gårdsplatsen kom in i förstun, kunde man genom "stuedörren" komma in i stugan. En annan dörr från förstun ledde till kamrerset; det s.k. "lilla kamrerset", som låg mitt framför förstun. Hitt ledde också en dörr från stugan.

Här hade man ett stort matakfsparti i stugan. I "stuan" stod en långt brett längs väggen mot gården. Vid bordet stod framför gårdsfönstret en längsbänk och vid den

kortsidan av hörnet närmast köket, "bor-
örreskänken". Denna hade armstol vid
ändan närmast köksdörren. Över "borårras-
länkeln" satt "borårras hyllan": Här sattes
man upp färtigar och annat jordbruk.

På andra gårdar hade man i stället
ett "progskab" (hönskaps). I mitten
hade far kvar sitt gamla drängaskåp och
här hade han sin bräueringsflaska. Detta
hängde vid pånge. Denna stol vid
näggen mot "lilla kamrerset", var stor
och gick ej att dra ut. Orangé låg ett
hemmavant fåcke. I kakelugnskrokan
stod kakelugnsbänken, som där låg lång-
tiden i, och ett fåcke orangé. Vid "sturedörren"
(dörren från stugan till förtogen) stod "gåsa-
bänken". Stugan uppvärmedes av en

"kackelorn" (sång), som på sidorna hade bilder av korningar till häst. — Golvet var av lera. Det sandades varje dag.

Panden förrades icto hön av köket. På lärdagsafterniddagen sköldde orrav ene på golvet. Detta "fejdes" best i gen för måndagen. — Väggarna var kalkade och pryddes inte av några tavlor, utom till julen, då man spikade upp jula-brev.

I stora kamiset stod kistor samt pigans sång. På de flesta ställena brukade pigan ligga här.

I sterset var öppen skorsten med bakhagret utbygge. Här var också rimmad kittel, som användes vid tvätt och plaskt. Vid plaskt brukade man närmast skrävastet.

och sedan koka "pulsoar" i dessna kötel.

Här i paterret fanns även en "karalyft" satt
en handkvarn, med vilken man brukade mala
omslaget till "pulsegryn" av torkad räg.

Väggarna varo klinväggar. Torsdagnigt
var i horningstäljan murat ned påstec utom i
Rökst. — Varje fånster hade endast fyra rutor.

Uthus-täljorna hade pris-eller ekegölar

Dagligt liv och arbete

Dagligt liv och arbete

I mitt hem hade man uppstigningen
inte någon klocka, förrän jag var färdig på.
Kommer den påråde om att sätta sig efter "hanna -
löded", när man steg upp. Man talade
om "första löded" och "andra löded" o.s.v.

Man hade också andra märken att rätta sig ef-
ter, när man skulle stiga upp. Detta hos
svanen fars hade man en fot, som gick
och läste på svarvna gång bort om sitt syste.

De brukade ha fölkskap, när de gick till
prästen. En matt kom hon till vart vid
12-tiden. "Vä' ska' du?" frågade far. "Jag
ska' gå' till prästen", sa' sonen, "gasen

har fest på sig, och då var det föd och
stige upp.

Strängen, som skulle höska, steg
i allmänhet upp vid 3-tiden, de
andra låg en timme eller så längre.
Spökemännen fick innan de böjade sitt Tröskemähnen morgonmat
arbeta förnämatar och brännvin. De
fick sedan på och höska till man åt
"davé" (frukost). Då fick man vanligt- frukost
vis till och protatis och så "pöba" till.
Arbetade man dikt, fick man "lillemiddag". Lillemiddag
kl. 10. Då fick man en "fittamad", eller
om man hade plakat, korr och bröd.

Klockan 12 åt man middag, som van- Middag
ligen bestod av "pannstafflesö" eller "ärta sö".

På eftermiddagen fick man meattan eller makso. Meattan.
mad. Kvällsmaten bestod i allmänhet av bröd och Kvällsmat

mycket sällan ibland gick man kokospotatis.

52

Under kvällarna satt pojorna och spann. Kvällens arbete.

De hade vissa almar, de skulle spenna, så det drog ibland långt ut på kvällen innan de slutade. Därför kunde det hända att de sovrade vid rocken. Då passade ibland en speciell flicka dräng på att sätta eld på fotten, och då blev pojken genast varken igen. Under min barndom brukade drängarna sitta bak bordet och prata, förs de vid 8-tiden skulle ut och ge "nattaför".

Belysningen under kvällarna var dålig. Belysningen
Arbetet gjordes vid skenet av en handlampa.
Färdstöckor hade man inga, utan använde i stället stål; flinta och "tinnor" (sönderbrutet putsat bokfria, gnöke). Dessa grejer förvarades i en lada, där det i oft ena rummet

var plats för stål och flinta, i det andra för "timored". När man skulle gräva upp eld, slog man stålet mot flintan, så att gnis. Denna släj över på "timored" och antändde detta.

För längre tider sen - det var före min tid - hade man inte kantlampor heller, utan drängen högg stickor, som man tände, sen man först lirkat dem. Stickan sattes i vägat slags hållare uti under den stod ett kar med vatten som skuren skulle falla ner i. Någon fick göta och passa stickan, medan den brann.